23.08.2016 г. / 05:19:58

Истинската история

НА 23.08.1860 г. Е РОДЕН ГОЛЕМИЯ БЪЛГАРСКИ ГЕРОЙ ПОЛКОВНИК ВЛАДИМИР СЕРАФИМОВ

В Балканската война, като командир на 21-ви Средногорски полк, с цената на заплаха от военен съд ОТКАЗВА ДА ИЗПЪЛНИ ЗАПОВЕД ЗА ОТСТЪПЛЕНИЕ, ИДВАЩА ОТ ИУДОМАСОНА ЦАР ФРДИНАНД-ГЛАВНОКОМАНДВАЩ АРМИЯТА, не се оттегля от позицията при Алами дере, спасява българското население в района от турски погром и кланета, И СЪХРАНЯВА РОДОПИТЕ В ПРЕДЕЛИТЕ НА МАЙКА БЪЛГАРИЯ.

Владимир Серафимов е роден в някогашното село Аджар, което днес носи името Свежен. То е сгушено в пазвите на централния дял на Средна гора западно от връх Братан на около 800 метра надморска височина. Живописните махали са разположени от двете страни на малката рекичка като кехлибарена броеница. Според легендата селото е основано от войници на Цар Шишман, потърсили спасение след разгрома на българското Царство.

Владимир Серафимов израства в многолюдното семейство, учи при баща си до 14 годишна възраст, след което продължава образованието си в гимназията в Измир.

Трагична е съдбата на село Аджар по време на Руско-

турската война. В Опълчението се включват 16 синове на това българско село. През лятото на 1877г. отрядите на Сюлейман паша и движещите се с тях орди башибозук и цигани разоряват подбалканските полета, Средногорието и Тракия. Те изгарят и село Аджар. Като влизат в селото, турците издирват първенците му. Всички са застреляни в края на селото. До 700 души са жертвите на Аджар в това клане. Останалите бягат по околните гори. Тези ужасни зверства не са своеволни дела на фанатизирани войници или уплашени турски селяни. Те са следствие на обмислени заповеди, изпратени от Цариград и изпълнени от пашите и местните чиновници. Изгорени са перлите на Подбалкана - Сопот, Карлово, Калофер, десетки села в Горна Тракия и Средногорието от връх Богдан на запад, до Нова Загора на изток. Жертвите сред българското население – над 17 500 души, са съизмерими със загиналите войници общо в цялата Руско-турска война от 1877-1878г. Изгорени са над 40 000 къщи, 926 обществени сгради, 182 църкви и 120 училища.

Месеци след края на войната Владимир Серафимов се завръща в родното село и намира само пепелища.

През 1880 г. е приет за юнкер в четвъртия випуск на военното училище в София. За показани отлични познания и военни умения е награден със сребърна казашка сабя от преподавателите си, предимно руски офицери. С нея дой не се разделя през дългите години на своя офицерски път. Първото си офицерско звание – подпоручик, Серафимов получава на 30 август 1883г. Назначен е за командир на пристанищната рота в Русе.

При обявяване на Сръбско-българската война той е командир на Пета рота от Втора дружина на Дунавския полк. Полкът е насочен към турската граница, но още преди да я достигне получава заповед да се насочи към София. **Неговото**

първо бойно кръщение е при отбраната на Сливница, където проявява всеотдайност в боя и неочаквано високи за малкия му опит командирски качества. Ротата се отличава с висок боен дух и героизъм при контраатаката на щик, изтласквайки сърбите от село Градешница. После участва в разузнавателния отряд на ротмистър Бендерев. Младият, едва 25 годишен командир, получава своето първо воинско наградно отличие за проявен героизъм при боевете при Пирот – орден „За храброст" – II степен.

Следват 27 години военна кариера в подготовка на предстоящата война с Турция за освобождението на българите в Тракия и Македония. Неговият военен атестат включва служба в 22 Тракийски полк, в Портовата морска рота, в Пети резервен полк, в 10 Родопски полк, в 28 пехотен Стремски полк, където служат повечето от новобранците на родния Аджар. През 1886г. е произведен в чин поручик, през 1888г. – в чин капитан, 1899г. – в чин майор, 1904г. – в чин подполковник. Името му в армията се произнася с респект. **Цар Фердинанд пожелал да го направи свой адютант, но той отказва и после споделя: „Не мога да стана салонен офицер. Аз съм войник и ще си остана такъв".**

От началото на 1908 г. Владимир Серафимов е командир на 28 пехотен Стремски полк, а на 1 януари 2009 г. е произведен в чин полковник. В навечерието на Балканската война Владимир Серафимов е назначен за командир на 21 пехотен Средногорски полк, разквартируван в Асеновград. С този полк той ще изживее звездните мигове на своята военна кариера.

България започва Балканската война започва на 5 октомври 1912 г. с цел освобождението на Тракия и Македония, населени с преобладаващо българско население. Основният театър на военните действия е Тракийският, където трите

български армии имат за задачата да разгромят основните турски войски и да доведат Османската империя до нейния крах. Не по-малко важни са и направленията на юг през Родопите и на юго-запад по долината на река Струма. **Родопският отряд в състав от 9, 21, 27 и 39 пехотни полкове, получава задачата да разгроми противостоящите турски войски и освободи Средните Родопи и Беломорието, като прекъсне връзката железопътната линия Солун – Цариград, по която може да се оттеглят турските дивизии от Македония. Първата задача на 21 пехотен Средногорски полк е да ликвидира т.н. Тъмръшки клин**.

Тъмръш е историко-географска област в Средните Родопи. Води името си от село Тъмръш, населено с помаци, които участват в кланетата в Перущица, Бойково, Дедево и Храбрино през 1876г., и логично след Освобождението правят всичко възможно, да не попаднат в българската държава и да избегнат отмъщението за извършените зверства. Така се ражда през 1879г. т.н. Тъмръшка или помашка република, начело с Ахмед ага Тъмръшлията, чийто брат води помациите в акциите през 1876г. Те лавират между Османската империя и новосъздадената Източна Румелия, за да се плащат по-ниски данъци. **След Съединението през 1885г., по силата на Топханенския акт, тези десетина села остават в границите на Империята и поради специфичното разположение са наричани Тъмръшки клин.**

Още в първите сражения след 5 октомври 1912г. воините от 21 пехотен Средногорски полк под командването на полковник Владимир Серафимов разбиват малобройните турски отряди, а гневните

българи от село Перущица изгарят село Тъмръш, чието население бяга чак в Анадола и основава ново село под името Тъмраш кьой. Втората основна задача на полка в състав от четири пехотни дружини, една картечна и една нестроева роти, една скорострелна и три нескорострелни батареи от Трети планински артилерийски полк и Шеста погранична дружина, е да освободи Девинския край. Чепеларецът Илия Демирев ни е оставил интересно описание от краткия си досег през тези дни до полковник Серафимов: „Той изглеждаше внушителен и благороден и по-скоро беше като баща за войниците и офицерите, тъй като се отнасяше бащински с тях. Мустаците му бяха гъсти и бели. На ръст беше среден. Съветваше офицерите да бъдат внимателни с властите и населението".

Такъв са го запомнили и хилядите българи от долината на река Арда, когато **на 13 октомври 1912г. полкът разгърнат в три колони влиза в Пашмакли, Райково и Устово.** Тогавашният взводен командир Константин Лукаш описва този поход под звуците на полковата музика: „Приемът на нашите войски от местните българи беше сърдечен и задушевен. Оплаканите лица на жените, облечени в пъстрите родопски носии, ни срещнаха приветливо. Мъжете и дори невръстните деца предлагаха своите услуги, за да помогнат. Едните и другите се чудеха как и с какво да гостят българския войник". Гордо се развява знамето, на което със сърма е извезано „Добре дошли, скъпи освободители!" Миг, въплътил в себе си надеждите на 34 години страдание на братята ни от долината на Арда след Освобождението на България. **През всичките тези години границата е горе на превала Рожен – Чепеларе - Пампорово, а те са част от омразната Империя. Миг на радост и за воините, които повече от три десетилетия се подготвят за своята освободителна мисия.**

А сега турците бягат в безпорядък на юг към връх Кавгаджик, българската артилерия ги обстрелва, а полковник Серафимов разпорежда 1 дружина и четата на Стефан Калфа да се предвижат през планината, достигнат до гара Бук в долината на река Места и разрушат железопътния мост. Така ще бъде прекъсната възможността за оттегляне на турските войски от Македония. Изпратена е „летяща рота”, която навлиза дълбоко в турска територия за разузнаване и подготовка на пътя на отряда. Мостът е достигнат и започва подготовка за неговото разрушаване.

В този момент турското командване разпорежда на двадесетхилядния корпус на Явер паша да настъпи през Рудозем към долината на река Арда. Стратегическият замисъл е излизане в тил на българската армия в Горна Тракия. Командването отдава заповед на 21 пехотен Средногорски полк да отстъпи от района на Райково, Устово и Пашмакли и заеме за отбрана превала Рожен-Чепеларе-Пампорово, т.е. старата българо-турска граница.

Жива е била в душата на полковник Владимир Серафимов картината от пепелищата на родния Аджар, на Сопот, Карлово, Калофер и още десетки села през 1877 г. Отстъплението на неговия полк през октомври 1912 г. би довело до опожаряване на десетките български села в Средните Родопи, до хиляди избити деца, жени и старци.

ТОГАВА БЪЛГАРСКИЯ ОФИЦЕР ГЕРОЙ ВЗЕМА СЪДБОНОСНОТО РЕШЕНИЕ И ОТНОВО ОТКАЗВА НА КОБУРГА МАСОН, ПРЕДАЛ МНОГОКРАТНО НАШИЯ НАРОД И ВОЙСКА!

СМЕЛИЯТ ЗАЩИТНИК НА РОДОПИТЕ ЗАЯВЯВА:

„ Да се отстъпи?! Не! Никога! Аз няма да отстъпя на

противника селата, в които вчера бях посрещнат като освободител! Не! Нито поглед назад! На току-що освободения роб робство не ще върна пак! Вярвам в несломимата мощ на моя полк! През трупа ми трябва да се мине, пък тогаз!”
Въпреки заповедта, целият полк остава на позиция. Срещу 21-ви полк, който наброява почти 5000 войници и офицери, настъпва целият корпус на Явер паша (който наброява, според различни източници, между 15 000 и 40 000 редовни турски войници с артилерия). Въпреки смазващото съотношение на силите полкът на полк. Серафимов побеждава и по този начин освобождава Централните Родопи.
Ето как става това:

Турците от векове жадуват да поставят край на българщината в гордата Родопа планина. Заедно с редовната турска войска отново са башибозушките и помашки орди.

Отбраната на връх Кавгаджик – кота 1311 при село Аламидере е поверена на Втора, Трета и Четвърта дружина. Заедно с тях е населението на околните села, което превозва амуниции, продоволствие, подготвя окопи. Срещу тях са шест табора редовна войска и една скорострелна батария от корпуса на Явер паша и хиляди нередовна османска паплач. В бойната заповед от 20 октомври 1912г. полковник Серафимов изразява своята твърдост и решимост да победи: „Дружинните и ротни командири и всички началстващи лица, със своя личен пример да вдъхват смелост в своите подчинени, за което българското традиционно „ура” да се носи в гръмлив глас през време на действията, като имат предвид, че за 21-я полк няма връщане назад, преди да е изпълнил своя дълг през царя и Отечеството”. През нощта започва да вали сняг, но поради близостта на противника не се разрешава запалване на огньове. Командирът цяла нощ ходи между войниците и ги

ободрява.

В няколкодневните боеве на 19, 20 и 21 октомври 1912г. воините на 21 полк устояват на атаките на повече от трикратно превъзхождащия ги противник, за да дойде мигът, в който идващата от гара Бук Първа дружина атакува във фланг и обърква турците. Останалите дружини също контраатакуват под звуците на „Щуми Марица” и с бойния вик „Напред на нож!”. С думите „С нами бог!” полковник Серафимов повежда воините си в атака. Частите на Явер паша отстъпват в безпорядък към село Палас (днешния Рудозем), оставяйки оръдия, пушки, снаряди, оборудване. Със Заповед № 95 от 23 октомври полковник Серафимов обявява, че положението в района е овладяно. Победа, извоювана с участието на доброволческите чети, с помощта на българското население, с кръвта на 75-те български войници, които оставят костите си за свободата на Средните Родопи. Победата се дължи и на безспорните командирски качества на полковник Владимир Серафимов, на умението му да оценява обективно обстановката, да организира разузнаване и оценява правилно намеренията на противника, да прегрупира и съсредоточава силите си там, където положението е застрашено, да ръководи умело боя, застанал начело на атакуващата колона. Победителите не ги съдят. Те са подвластни само на присъдата на историята. В мотивите, с които командването го награждава с военен орден „За храброст” III ст., II клас, е посочено, че успехът на боя на 20 и 21 октомври 1912г. се дължи на „неговото твърдо решение, полкът да не отстъпи на противника селата, от които предния ден е бил посрещнат като освободител… и благодарение на неговата лична намеса противникът е принуден да отстъпи в панически страх”. **Обсъжда се и предложение за производството му в чин**

генерал, но командването не забравя, че със своята смелост той е показал как се служи на България.

Тези октомврийски дни на 1912 година оставят спомена в Средните Родопи не само за героичния командир, а и за човека Владимир Серафимов, който успява да привлече и помашкото население на страната на българската войска. В своя заповед той разпорежда „да се вземат най-строги мерки за прекратяване на мародерството от страна на селяните из помашките села, като заловените се наказват най-строго. Да бъдат издадени свидетелства на бедни помашки семейства от село Долно Райково, да се снабдяват с храна от село Смилян. Жените и децата, старците и имотите на помашкото население да се запазват". Тази добрина намира отклик през следващите месеци в стремеж на помаците към кръщение.

В следващите седмици 21 пехотен Средногорски полк настъпва в три колони към Беломорието и на 8 ноември освобождава Ксанти, после заедно с Родопския отряд градовете Гюмюрджина и Дедеагач, за да достигне до операцията по пленяването на корпуса на Явер паша в поречието на река Марица при Фере.

По време на Междусъюзническата война полковник Серафимов воюва при Серка планина, Пепелище, Криволак и Калиманското поле.

По време на Първата световна война за кратко е офицер за особени поръчения при Главното интендантство при Министерството на войната, **после е командир на бригада във Втора пехотна и Осма пехотна тунджанска дивизия, с която участва в голямата битка при завоя на река Черна.**

За своя героизъм смелия, умен и решителен български офицер получава много награди:

Военен орден „За храброст“ IV степен (21 април 1886)

Възпоменателен медал За участие в Сръбско-българската война 1885, сребърен (15 август 1887)

Царски орден „Св. Александър“ V степен без мечове (14 февруари 1896)

Народен орден „За военна заслуга“ V степен

Народен орден „За военна заслуга“ IV степен (14 февруари 1903)

Знак „За 20 години отлична служба“

Възпоменателният кръст „За независимостта на България 1908 година“ (1909)

Военен орден „За храброст“ III степен (Балканска война)

Царски орден „Св. Александър“ IV степен без мечове

Царски орден „Св. Александър“ III степен с мечове

Орден „За заслуга“ сребърен

Орден „Свети Станислав“ III степен, Руска империя

Военен кръст „За заслуги“, Австро-Унгария (Първа световна война)

Орден „Лъв и слънце“, Персия

След края на войната заслужилият офицер излиза в пенсия. Съкрушен е българският идеал. Многолюдното семейство остава на едничката пенсия, но той остава достоен офицер. На предложението да бъде произведен в генерален чин отговаря: „**Когато спасих Родопите и бях на върха на славата си, не бях произведен генерал. Нека си остана полковник**

Серафимов, както ме знаят и обичат хората”.

Полковник Владимир Серафимов остава до края на живота си верен приятел на родопчани. Те непрекъснато засвидетелстват своето уважение и почит към своя Освободител. През 1924 г. подофицерите от Чепеларе, по-голямата част от които са служили в полка през 1912 г., образуват Подофицерско благотворително дружество и го наименуват „Полковник Серафимов”. Той често е техен гост на патронния празник и освещаване на знамето на 24 май. На 26 юни 1932 г., по повод 20 години от паметните боеве на връх Кавгаджик, в прогимназията в Устово се основава инициативен комитет за издигане на паметник в чест и памет на падналите български войници в боевете през 1912 г.

За откриването на паметника на 12 август 1934г. полковник Серафимов вече не е между живите. Умира в София на 7 април 1934г. В акта за освещаване на паметника е записано: „Тук на това място през дните 19, 20, 21 на месец октомври 1912г., 21 пехотен Средногорски полк разби турските пълчища на Явер паша, три пъти по-многобройни от българските войски и освободи този край от турско робство, като го приобщи към малкото отечество. Нека този паметник, въздигнат по инициатива на местното българско население и при щедрите дарения на мнозина родолюбиви български граждани и учреждения да буди удивление за безпределната любов на покойниците към България, да служи за достойно изпълнен дълг към Цар, Род и Родина. Вечна памет на падналите герои! Слава на живите борци!” на този паметен ден присъстват 12 000 души.

Връх „Кавгжаджик” е преименуван на „Средногорец”. В края на 1934 г. село Аламидере е преименувано на Полковник Серафимово. И днес в Родопите тачат името на полковник Серафимов. През 1992 г. бяха открити нови негови паметници

в новия център на град Смолян и Рудозем. Скулптурен портрет е поставен на паметника на връх Средногорец. Всяка година посещението на този паметник се превръща в празник за Средните Родопи. В малкото средногорско село Свежен е запазена неговата родна къща. Наред с паметника в центъра на селото тя напомня за подвига на този велик син на България.

Бойният подвиг на средногорци влиза в историята на България под името „Родопската Шипка“.

СЛАВА НА БЪЛГАРСКИТЕ ГЕРОИ!

---

buditeli.info © 2017